

برنامه آموزش گام به گام مهارت‌ها در کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم

ترجمه و تألیف

شیرین ارمغان

دانشجوی دکترای روان‌شناسی بالینی

دانشگاه علم و فرهنگ

شیرین ارمغان

برنامه آموزش گام به گام مهارت‌ها در کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم

فروست: ۱۲۷۲

ناشر: کتاب ارجمند

صفحه آرا: سحر هداوند

مدیر هنری احسان ارجمند

سرپرست تولید: مرضیه شکی

ناظر چاپ: سید خانکشلو

چاپ و جلد: خافی: سمرانگ

چاپ اول، تیراژ: ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۷-۳-۶۰۰-۶۰۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف، نشر، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

www.arjmandpub.com

سرشناسه: ارمغان، شیرین، ۱۳۶۳-

عنوان و نام پدیدآور: برنامه آموزش گام به گام مهارت‌ها در کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم / ترجمه و تألیف شیرین ارمغان.

مشخصات نشر: تهران: کتاب ارجمند، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۸۴ صفحه، قطع رقی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۰-۷۷۷-۳

عنوان اصلی: Step-by-Step Skills Training Curriculum in Children with Autism Spectrum Disorders

موضوع: کودکان در خودمانده، Autistic Children

در خودماندگی - درمان، Autism—Treatment

رفتاردرمانی کودکان، Behavior Therapy for Children

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۴ الف ۸۶ ک ۵۰۶ RJ

رده‌بندی دیویی: ۶۱۸/۹۲۸۵۸۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۵۸۳۷۲

مرکز پخش: انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خ کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۹۲، تلفن: ۸۸۹۸۲۰۴۰

شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۴۰۰۱۰

شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی، تلفن: ۰۳۱-۳۳۳۸۷۶

شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن: ۰۱۱-۳۲۲۲۷۶۴

شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست تلفن: ۰۹۱۱-۸۰۲۰۰۹۰

شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند تلفن: ۰۸۱-۳۷۲۸۲۰۴۴

بها: ۳۶۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۲۱۸۸۹۸۲۰۴۰ در جریان تازه‌های نشر ما قرار بگیرید.

ارسال عدد ۱: دریافت تازه‌های نشر پزشکی به صورت پیامک

ارسال عدد ۲: دریافت تازه‌های نشر روان‌شناسی به صورت پیامک

ارسال ایمیل: دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

فهرست مطالب

بخش اول:

روش‌شناسی

پیشگفتار ۹

فصل ۱: رفتار درمانی و اوتیسم ۱۳

مراجوب کلی جلسات درمانی ۱۵

فصل ۲: شوه آمزش ۲۱

بخش دوم:

استوار عمل گام به گام برنامه‌های آموزش

فصل ۳: برنامه‌های پایه ۴۵

دستان آرام و بی حرکت ۴۵

حضور ۴۶

پاسخ به اسم ۴۷

تماس چشمی ۴۸

اشاره کردن ۴۸

تمایز بین دستورها ۴۹

فصل ۴: برنامه‌های پیش‌نیاز رفتاری ۵۱

صبر کردن ۵۱

انتقال ۵۲

حساسیت‌زدایی نسبت به لمس ۵۳

مرتب کردن ۵۴

فصل ۵: برنامه‌های آموزشی ۵۵

فرمان‌پذیری ۵۵

۵۷	تقلید غیر کلامی
۶۵	تقلید ساخت آجرک‌ها
۶۹	مهارت‌های حرکتی
۷۱	تطابق
۸۰	نقاشی
۸۴	آزادی
۹۰	آوازه‌ها
۹۱	فشار و بازی مستقل
۹۴	مشروع بازی
۱۰۱	دریافت و درک دستورها
۱۰۹	دریافت و شناخت اسامی
۱۱۴	درک و شناخت اصوات
۱۱۵	ارتباط کاربردی
۱۱۹	وسوسه ارتباط
۱۲۱	تقلید کلامی
۱۳۲	نام‌گذاری و بیان اسامی
۱۳۶	مکالمه - مقدماتی
۱۳۹	جراث‌ورزی
۱۴۲	بله/نه
۱۴۴	نفی
۱۴۵	توجه اشتراکی
۱۵۰	احساسات
۱۵۴	حرکات و ژست‌های رفتاری (عمل‌گرا)
۱۵۸	صفت‌ها
۱۶۲	عملکرد و کاربرد
۱۶۶	مقوله‌ها
۱۶۸	اطلاعات عمومی و استدلال I
۱۷۱	اطلاعات عمومی و استدلال II
۱۷۴	مشابه در مقابل متفاوت

۱۷۶	 مفاهیم مکانی
۱۷۹	 ضمائر
۱۸۲	 بسط و توسعه زبان
۱۸۷	 زمان‌های فعل
۱۹۲	 جمع‌ها
۱۹۴	 "نمی‌دانم"
۱۹۶	 مکالمه - متوسط
۲۰۰	 سؤال پرسیدن
۲۰۴	 ترتیب‌دهی
۲۰۷	 اول / آخر
۲۱۱	 قبل / بعد
۲۱۳	 داستان
۲۱۵	 علت و معلول
۲۱۹	 درک مطلب
۲۲۱	 درک مطلب
۲۲۲	 تعامل با همسالان
۲۲۷	 مکالمه - پیشرفته
۲۳۲	 هشیاری اجتماعی
۲۳۳	 یادگیری مشاهده‌ای
۲۴۱	 مهارت‌های اجتماعی شدن
۲۴۴	 چه چیزی جا افتاده است؟
۲۴۶	 یادآوری
۲۴۸	 مفاهیم کمی
۲۵۱	 خواندن
۲۵۴	 نوشتن
۲۵۶	 مهارت‌های خودیاری
۲۶۲	 آموزش دستشویی

فصل ۶: برنامه‌های کاهش برانگیختگی در موقعیت‌های اجتماعی..... ۲۷۰

۲۷۰	 حساسیت‌زدایی نسبت به دندان‌پزشک
۲۷۲	 حساسیت‌زدایی نسبت به پزشک

- ۲۷۳ حساسیت‌زدایی نسبت به آرایشگاه
- ۲۷۵ واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
- ۲۷۹ واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
- ۲۸۳ منابع

www.ketab.ir

در این کتاب نتایج سال‌ها تلاش متخصصین در حیطه رفتاردرمانی اختلال‌های طیف اوتیسم جمع‌آوری شده است. زنجیره‌ای از تلاش‌ها که بیش از سی سال از شروع آن می‌گذرد و کماکان پایان نیافته است. آنچه در این کتاب آمده است را می‌توان بخشی از روند در حال پیشرفت درمان اختلالات اوتیستیک دانست که به‌طور قطع کاستی‌هایی دارد و با پیشرفت علم، تلاش متخصصین و دستاوردهای جدید دستخوش بسط و تغییر خواهد شد. در اینجا تلاش شده است تا با گردآوری اهداف درمانی در یک مجموعه نقشه راه به همراه جزئیات و نمونه‌های کافی فراهم شود تا فهم مناسبی از روند درمان شکل گیرد. لازم به ذکر است که برنامه درمانی متناسب با ویژگی‌های هر کودک فردی سازی می‌شود و نمی‌توان یک برنامه واحد را برای تمام کودکان استفاده کرد.

اصول حاکم بر روش ABA، اصول رفتاردرمانی است که طبق تحقیقات کارآمدترین روش درمان نارسای‌های طیف اختلالات اوتیستیک است و گام‌های آموزش در این برنامه بر اساس تحلیل رفتار کاربردی (ABA) (یکی از امیدوارکننده‌ترین ابزارهای آموزش اوتیسم) تنظیم شده است. به‌عنوان نمونه کوهن و همکارانش در تحقیقی در سال ۲۰۰۷ نشان دادند کودکان دارای اوتیسمی که تحت درمان با روش ABA بودند نسبت به گروه کنترل به‌مراتب بالاتر و تفاوت معناداری در بهره هوشی و رفتارهای سازگارانه به دست آوردند. بر اساس نظریات این محقق که بر پایه سال‌ها تحقیق و تجربه در حیطه اوتیسم به دست آمده است، تحلیل رفتار کاربردی بهترین روش آموزش به این کودکان است. در بخش اول کتاب تلاش شده است تا اصول و روش اجرای صحیح این روش شرح داده شود.

این کتاب شامل دو بخش است. بخش اول به روش‌شناسی اختصاص دارد و اصول و کلیات شیوه استفاده شده در آموزش مهارت‌ها را معرفی می‌کند. بخش دوم راهنمای درمان است و با کمک آن می‌توان اهداف رفتاری مداخله را گام‌به‌گام تنظیم و اجرا کرد.

مطالب این کتاب ترکیبی از ترجمه و تألیف است و عمده مطالب آن از کتاب

"راهنماهای مدیریت رفتار و برنامه آموزشی برای مداخلات رفتاری اوتیسم"، لیف و مک ایچن، ۲۰۰۰؛ گرفته شده است. هم چنین در گردآوری این مجموعه کتاب های "برنامه آموزشی نوآموزان دارای طیف اختلالات اوتیسم"، لیندسی هیلسن، ۲۰۱۲؛ "چگونه به کودکان دارای اوتیسم و اختلالات مرتبط آموزش دهیم"، باربرا و راسموسن، ۲۰۰۷؛ "شناخت تحلیل رفتار کاربردی"، کرنی، ۲۰۰۸؛ "واژه نامه تحلیل رفتار کاربردی"، نیومن و همکاران، ۲۰۰۳؛ "آموزش کودک دارای اوتیسم"، ریچمن، ۲۰۰۰؛ "آموزش به کودکان دارای ناتوانی رشدی"، لوواس، ۱۹۸۱؛ "مداخله رفتاری برای کودکان نوآموز دارای اوتیسم"، کاترین موریس، ۱۹۹۶؛ "به من زبان بیاموز"، سابرینا فریمن، ۱۹۹۷. نیز مورد استفاده قرار گرفته اند.

با توجه به ماهیت و محتوای برنامه و اهداف درمانی گردآوری شده در این کتاب، راهنماهای ذکر شده را می توان علاوه بر کاربرد در امر آموزش کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم، برای آموزش و درمان کابله های کودکانی که به علت نارسایی های رشدی از روند رشد طبیعی بازمانده اند نیز مورد استفاده قرار داد.

این کتاب می تواند برای روانشناسان بالینی، روان پزشکان، کارشناسان و دانشجویانی که در گستره توان بخشی شناختی (رفتار درمانی، گفتار درمانی، کار درمانی و...) فعالیت دارند، مفید باشد. امید آن است که این مجموعه سهمی در مداخلات درمانی اوتیسم در کلینیک های کشور ایفا کند و از مداخلات بی کفایت و سلیقه ای بکاهد.